

Állásfoglalás a tényleges tulajdonos fogalom eltérő uniós tagállami meghatározása kapcsán

A Kérelmező állásfoglalás iránti kérelemmel (**Megkeresés**) fordult a Magyar Nemzeti Bankhoz (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina körút 55., telephelye: 1122 Budapest, Krisztina körút 6.) (**MNB**) a tényleges tulajdonos fogalmának a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2015. május 20-i (EU) 2015/849 európai parlament és tanácsi irányelv (**Irányelv**) és a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (**Pmt.**) szerinti eltérő meghatározása kapcsán.

I. A MEGKERESÉS TÁRGYA

A Kérelmező a Megkeresésében előadta, hogy bár a Pmt. az Irányelven alapul, a tényleges tulajdonosi kritériumokat illetően az Irányelvtől eltérő szabályokat tartalmaz. Míg a Pmt. alapján egy gazdasági társaságban 25%-os részesedéssel rendelkező személy már tényleges tulajdonosnak minősül, addig az Irányelv alapján egy ilyen személy még nem tekinthető tényleges tulajdonosnak, tekintettel arra, hogy nincsen több mint 25%-os részesedése az adott gazdasági társaságban. Ennek megfelelően, amennyiben egy tagállam az Irányelvben foglaltak szerint definiálja a tényleges tulajdonosokat, úgy egy gazdasági társaság esetén eltérőek lehetnek a tényleges tulajdonosok a magyar, illetve az adott tagállam joga alapján.

A Kérelmező továbbá előadta, hogy a fenti esetben az adott gazdasági társaság székhelye szerinti tagállam tényleges tulajdonosi nyilvántartásában foglalt adatokra sem lehet támaszkodni, ugyanis a nyilvántartásban nem szerepelnek a gazdasági társaság 25%-os részesedéssel rendelkező tulajdonosai, akik pedig a magyar jogszabályok alapján már tényleges tulajdonosnak minősülnek.

A Kérelmező véleménye szerint egy magyar pénzügyi szolgáltatónak ilyen esetben rendkívül megnőnek az adminisztratív terhei, arról nem is beszélve, hogy az adott tagállam nemzeti adatvédelmi jogszabályai sokszor nem is teszik lehetővé a gazdasági társaságok képviselői számára, hogy adatot szolgáltatassanak olyan személyekről, akik – a helyi nemzeti szabályozás alapján – nem minősülnek tényleges tulajdonosnak.

II. JOGKÉRDÉS

A Kérelmező a tekintetben kérte az MNB tájékoztatását, hogy egy másik tagállamban székhellyel rendelkező gazdasági társaság tényleges tulajdonosainak meghatározása során a Kérelmező figyelembe veheti-e, hogy az adott tagállam a Pmt.-től eltérően, az Irányelvben foglaltak szerint definiálja a tényleges tulajdonosokat, ennek megfelelően megteheti-e, hogy ilyen esetben nem tekinti tényleges tulajdonosnak – az adott tagállami szabályozásnak megfelelően – a gazdasági társaság 25%-os befolyással rendelkező tulajdonosát.

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Az MNB az alábbi állásfoglalást adja a Megkeresésben szereplő kérdés kapcsán.

Az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 288. cikke szerint „[a]z Unió hatásköreinek gyakorlása érdekében az intézmények rendeleteket, irányelveket, határozatokat, ajánlásokat és véleményeket fogadnak el. (...) Az irányelv az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja”.

Az Irányelv minimum harmonizációs irányelv, e jellegét a tényleges tulajdonosok meghatározása vonatkozásában a preambulum (12) bekezdése is jelzi.

Az Irányelv 3. cikk 6. pont a) alpontja i) bekezdése szerint „[t]ényleges tulajdonos: minden olyan természetes személy, aki az ügyfél végső tulajdonosa, vagy végső irányítást gyakorol) fölötté, és/vagy azon természetes személy(ek), aki(k)nek nevében valamely ügyletet végrehajtanak, vagy valamely tevékenységet folytatnak, beleértve legalább a következőket:

a) gazdasági társaságok esetében:

i. azon természetes személy(ek), aki(k) valamely jogi entitás részvényei vagy szavazati jogai megfelelő százaléknak, vagy megfelelő tulajdonosi érdekeltségnek közvetlen vagy közvetett tulajdonosaként – beleértve a bemutatóra szóló részvények birtoklását is –, illetve más módon gyakorolt irányítás révén a jogi személy végső tulajdonosa(i), vagy afölött végső irányítást gyakorol(nak), amennyiben ez a jogi személy nem a szabályozott piacon jegyzett olyan társaság, amelyre az uniós jognak megfelelő adatközlési követelmények vagy azokkal egyenértékű nemzetközi standardok vonatkoznak, amelyek garantálják a tulajdonosi információk megfelelő szintű átláthatóságát.

Közvetlen tulajdonlásra utal, ha valamely természetes személynek **25% plusz egy részvénynek** megfelelő részvényesi részesedése **vagy több mint 25%-os tulajdonosi érdekeltsége** van az ügyfélben. Közvetett tulajdonlásra utal, ha természetes személy(ek) irányítása alatt álló valamely gazdasági társaságnak, vagy ugyanazon természetes személy(ek) irányítása alatt álló több gazdasági társaságnak **25% plusz egy részvénynek** megfelelő részvényesi részesedése **vagy több mint 25%-os tulajdonosi érdekeltsége** van az ügyfélben. **Ez nem sérti a tagállamok azon jogát, hogy úgy döntsenek, hogy az említetteknel alacsonyabb százalékarány is utalhat tulajdonlásra vagy irányításra.** A más módon gyakorolt irányítás megléte többek között a 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 22. cikkének (1)-(5) bekezdésében szereplő kritériumokkal összhangban állapítható meg”.

Az Irányelv minimum harmonizációs irányát az 5. cikk határozza meg, amely szerint „[a] pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése érdekében a tagállamok az ezen irányelv hatálya alá tartozó területen szigorúbb rendelkezéseket is elfogadhatnak, vagy hatályban tarthatnak, az uniós jog keretein belül”.

Az Irányelv 30. cikk (1) bekezdése szerint „[a] tagállamok biztosítják, hogy az említett jogi entitások kötelesek legyenek a kötelezett szolgáltatók részére a jog szerinti tulajdonosra vonatkozó információkon túl a tényleges tulajdonosra vonatkozó információkat is nyújtani, amikor a kötelezett szolgáltatók a II. fejezettel összhangban ügyfél-átvilágítási intézkedéseket végeznek.

A tagállamok arra kötelezik a gazdasági társaságok és más jogi entitások tényleges tulajdonosait – ideértve a részvények, szavazati jogok, tulajdonosi érdekeltség, bemutatóra szóló részvény vagy egyéb eszközökkel történő ellenőrzés révén megvalósuló tulajdonlás eseteit –, hogy bocsássák e gazdasági társaságok és más jogi entitások rendelkezésére az összes olyan információt, amelyekre azoknak az első albekezdés rendelkezéseinek való megfelelés érdekében szükségük van”.

A Pmt. 3. § 38. pont a) alpontja szerint „[e] törvény alkalmazásában: (...) tényleges tulajdonos: az a természetes személy, aki jogi személyben vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetben közvetlenül vagy – a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény (a továbbiakban: Ptk.) 8:2. § (4) bekezdésében meghatározott módon – közvetve a szavazati jogok vagy **a tulajdoni hányad legalább huszonöt százalékával** rendelkezik, vagy egyéb módon tényleges irányítást, ellenőrzést gyakorol a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet felett, ha a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet nem a szabályozott piacon jegyzett társaság, amelyre a közösségi jogi szabályozással vagy azzal egyenértékű nemzetközi előírásokkal összhangban lévő közzétételi követelmények vonatkoznak”.

A fenti rendelkezések alapján megállapítható, hogy a tényleges tulajdonosi minőséghez *szavazati jog vagy tulajdoni hányad megközelítésben a Pmt.-ben foglaltak alapján a tulajdonos közvetlen vagy közvetett befolyásának (tulajdoni arányának vagy szavazati jogának) el kell érnie a 25%-ot, míg az Irányelv szerint ezen arányoknak meg kell haladnia a 25%-ot.* Azonban az Irányelv kimondja azt is a hivatkozott rendelkezés keretében, hogy a tagállamoknak joga van ahhoz, hogy alacsonyabb százalékarány is utalhasson tulajdonlásra vagy irányításra. Továbbá az Irányelv 5. cikke szerint a tagállamok szigorúbb rendelkezéseket is elfogadhatnak.

A fentieket támasztja alá az, hogy az Irányelv preambuluma is utal arra a (12) bekezdésben, hogy a meghatározott részvényesi vagy tulajdonosi részesedés arányának ismerete nem eredményezi automatikusan a tényleges tulajdonos személyének megállapítását, ez is egy olyan bizonyító tényező, amelyet – más tényezőkkel együtt – figyelembe kell venni. Továbbá – mivel az Irányelv minimum harmonizációs jellegű – a preambulum leszögezi, miszerint a tagállamok mindazonáltal dönthetnek úgy, hogy egy alacsonyabb százalékos arányú részesedés is utalhat tulajdonlásra vagy irányításra.

Az MNB álláspontja szerint az Irányelv minimum követelményeket határoz meg a tagállamok részére, amelyeket minden tagállamnak kötelezettsége betartani. Ugyanakkor a tagállam, – így a hazai jogalkotás is – dönthet úgy, hogy szigorúbb szabályozást alkalmaz a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzése érdekében. Az előbbiekre tekintettel a hazai és az uniós szabályozás között nem merül fel olyan összeütközés, amely miatt – az Európai Bíróság gyakorlata szerint – az Irányelv rendelkezését kellene alkalmazni.

Az Irányelv preambulumának (48) bekezdése értelmében az Irányelv abban az esetben mondja ki saját maga alkalmazásának a kötelezettségét, ha az uniós hitelintézetek és pénzügyi intézmények olyan harmadik országokban rendelkeznek fióktelepekkel és leányvállalatokkal, amelyekben a követelmények enyhébbek, mint az adott tagállamban, vagy az egy intézményen vagy intézménycsoporton belül túlzottan eltérő előírások alkalmazásának elkerülése érdekében ezen fióktelepek és leányvállalatok vonatkozásában.

A fentiekből következik, hogy a tagállamok megközelítése eltérő lehet a *szavazati jog vagy tulajdoni hányad* megállapítására. A Kérelmező ugyanakkor a magyar jogszabályok hatálya alá tartozik, tehát a hazai pénzmosásmegelőzési törvény szabályait kell alkalmaznia.

Az MNB, mint a Kérelmező felügyeleti szerve nem vizsgálja, hogy egy másik tagállam miként határozza meg a tényleges tulajdonosait, hatóságként azt ellenőrzi, hogy a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltató eleget tesz-e az Pmt.-ből eredő kötelezettségnek, amely jelen esetben kétséget kizáró módon akár szigorúbb is lehet, mint egy másik tagállam joga. A Pmt. a tényleges tulajdonosi hányad küszöbértékének vonatkozásában nem ellentétes az uniós szabályozással, azzal összhangban került megalkotásra, tekintettel az eltérést engedő szabályra. Továbbá, ahogy a preambulum is fogalmaz, a százalékos arányokat is figyelembe kell venni, de ez nem zárja ki azt, hogy a 25%-os küszöbértéket meg nem haladó tulajdonos más módon, például irányítási, ellenőrzési jog révén mégis tényleges tulajdonosnak minősüljön.

Tehát az MNB álláspontja szerint minden tagállamnak a saját kockázatértékelésén alapuló nemzeti pénzmosásmegelőzési jogszabályi előírásokat kell betartatnia, ami azt jelenti, hogy a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatónak a magyar jogszabályi rendelkezéseket kell betartania, függetlenül attól, hogy az abban foglalt egyes kötelezettségek teljesítésének határon átnyúló vetülete is lehet.

Az MNB továbbá felhívja a Kérelmező figyelmét az Irányelv 30. szakasz (8) bekezdésében és a 31. cikk (6) bekezdésében foglaltakra, miszerint az ügyfél-átvilágítás teljesítése során nem hagyatkozhatnak

kizárólagosan a (3) bekezdésben említett központi nyilvántartásra, amelyet a 30/2024. (VI. 24.) MNB rendelet¹ – 2025. március 1. napjával hatályba lépő – új 5. §-a² is tartalmazni fog.

Az MNB megjegyzi, hogy az eltérő nemzeti szabályozásból eredő esetleges gyakorlati nehézségeket a jövőben orvosolni fogja az egységes joganyag megteremtését célzó rendeleti szintű új szabályozás, a pénzügyi rendszer pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló, 2027. július 10. napjától alkalmazandó 2024. május 31-i (EU) 2024/1624 európai parlamenti és tanácsi rendelet (AMLR) 52. cikk (1) bekezdése, amely a gazdasági társaságban fennálló tulajdonosi érdekeltség küszöbértékét a társaság részvényei, szavazati jogai vagy egyéb tulajdonosi érdekeltségei legalább 25%-nak közvetlen vagy közvetett tulajdonlásaként határozza meg, beleértve a nyereségből való részesedéshez, az egyéb belső erőforrásokhoz vagy a felszámolási egyenlegről való részesedéshez fűződő jogot is.

Az AMLR 52. cikk (2) bekezdése ugyanakkor biztosítja a tagállamoknak azt a mozgásteret, hogy nemzeti kockázatértékelésük alapján azonosítsanak és jelentsenek olyan gazdasági kategóriákat a Bizottság számára, amelyek kockázata a legalább 25% közvetlen vagy közvetett tulajdonlási küszöbértéknél alacsonyabb küszöbértéket indokol. A Bizottság egyetértése esetén ezen kategóriák tekintetében egységesen alkalmazandó végrehajtási aktusokat fogad el, melyekben a küszöbértéket 25 és 15 % között határozhatja meg.

Budapest, 2024. szeptember 26.

---

¹ A Magyar Nemzeti Bank által felügyelt szolgáltatóknak a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben foglalt egyes kötelezettségei végrehajtásának részletszabályairól, valamint a szolgáltatóknak az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló törvény szerinti szűrőrendszere kidolgozásának és működtetésének minimumkövetelményeiről szóló 30/2024. (VI. 24.) MNB rendelet

² „A szolgáltató a jogi személy ügyfél vonatkozásában kockázatérzékenységi alapon ellenőrzi a létesítési joghatósága szerinti tényleges tulajdonosi nyilvántartást, amennyiben a nyilvántartásban szereplő adatok a szolgáltató számára hozzáférhetőek. A jogi személy ügyfél vonatkozásában a tényleges tulajdonosok nyilvántartásában szereplő adatok kockázatérzékenységi alapon történő értékelésén túl a szolgáltató további adatokat szerez be, ha az üzleti kapcsolathoz magasabb kockázat társul, vagy ha a szolgáltatóknak kétségei vannak afelől, hogy a nyilvántartásban szereplő személy a tényleges tulajdonos”.